IL-QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

Onor. Imħallef Dr. Aaron M. Bugeja M.A. (Law), LL.D. (melit)

Illum id-9 ta' Marzu 2021

Appell numru 116/2020

Il-Pulizija
vs.
Annise BEJAOUI et

1. Dan huwa digriet in segwitu għal talba magħmula mill-appellant ai termini tal-artikolu 8 tal-Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta' Malta.

2. Permezz ta' sentenza deċiża nhar it-13 ta' Lulju 2020, l-appellant kien **<u>ġie misjub ħati</u>** mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) talli nhar il-21 ta' Mejju 2018 ġewwa Triq Dun Manwel Zammit, is-Siġġiewi u f'dawn il-Gżejjer (flimkien ma' terza persuna) (in suċċint) :

   a. Ikkommetta serq kwalifikat bil-valur li ma jaqbisx l-€2329.37, bil-mezz u bil-ħin a deteriment ta' Antoine Grima, Joseph Grima, Grima Concrete Supplier Limited jew persuni oħra;
   b. Li kkommetta r-reat ta' riċettazzjoni;

c. Li kiser il-kundizzjonijiet inklużi f'digriet tal-ħelsien mill-arrest datat 21 ta' Mejju 2015;
d. Li sar reċidiva ai termini tal-artikoli 49, 50 u 289 tal-Kodiċi Kriminali b'diversi sentenzi mogħtija lilu mill-Qrati Kriminali (Malta) u li saru definittivi u ma jistgħu jiġu mibdula.

u ġie ikkundannat għall-piena ta' sentejn priġunerija minbarra l-konfiska favur il-Gvern ta' Malta tas-somma ta' għaxart elef euro imposta bħala garanzija f'digriet tal-ħelsien mill-arrest nonche r-revoka tal-istess digriet u ordnat li jiġi riarrestat.

3. Kif intqal qabel Annise BEJAOUI appella minn din is-sentenza fejn talab lil din il-Qorti sabiex tirriforma s-sentenza appellata billi tikkonfermaha fejn huwa ma ġiex misjub ħati tat-tieni imputazzjoni filwaqt li tħassarha fir-rigward ta' fejn instab ħati tal-imputazzjonijiet l-oħra kollha u b'hekk jiġi liberat minn kull ħtija u piena dwarhom jew sussidjarament billi tirrevoka il-piena u l-konsegwenzi imposti fuqu.

4. Illi permezz ta' rikors datat 26 t'Ottubru 2020 l-appellant talab lil din il-Qorti sabiex tapplika fil-konfront tagħha d-disposizzjonijiet tal-artikolu 8 tal-Kapitou 537 tal-Liġijiet ta' Malta.

5. Illi permezz ta' risposta datata 28 t'Ottubru 2020 l-Avukat Ġenerali iddikjarat li ma kienx hemm impedimenti legali fis-sens tal-artikoli 13 u 8(1) tal-Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta' Malta għalbiex jiġu mistħarġa r-rekwiżiti tal-artikolu 8(2) tal-Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta' Malta f'dan il-każ.

6. Semgħet ix-xiehda tax-xiehda mitluba mir-rikorrent jiġifieri lil Jeannette Gauci, Kristy Catania, Glenn Grixti u lil Joseph Saliba.

7. Semgħet it-trattazzjoni tal-partijiet dwar dan il-każ.

8. Rat l-atti u d-dokumenti kollha, inkluż il-Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta' Malta;

Ikkunsidrat

9. Jennette Gauci xehdet kif hija kienet taf li r-rikorrent kien, f'Jannar 2019 riferut l-MI Room fil-Faċilita Korrettiva ta' Kordin għad-dipartiment tal-psikoloġija li hija kienet adetta fih. Hija kienet segwiet lir-rikorrenti sal-1 t'Ottubru 2020 u jirriżulta li kien isofri minn rabja lejn l-Awtorita, li kien jaġixxi b'mod impulsiv u ġie riferut għal anger management program.

10. Kristie Catania, ħaddiema soċjali mal-Aġenzija Sedqa xehdet li bdiet issegwi lir-rikorrent għall-aħħar xahrejn tal-2017 fejn huwa mexa għar-residenza Santa Marija. Meta kien telaq mir-residenza, hija kienet se tibda ssegwih fil-komunita, iżda minn hemm inqata l-kuntatt magħha. Wara li kien reġa ġie arrestat fl-2018, reġa beda l-kuntatt wara talba tal-istess rikorrent. Baqgħet issegwih sal-lum in konnessjoni mal-problema tal-abbuż tad-droga li għandu li safejn taf hi kienu ssemmew kemm herojina kif ukoll kokajina. Minn dakinhar

lil hawn kien sar progress fil-ħajja tar-rikorrent in kwantu innutat fl-imġieba tiegħu. Qabel kien aktar impulsiv mentri issa sar jaf aktar jikkalkula l-affarijiet. Kien qiegħed juri aktar rispett lejn l-Awtoritajiet tal-Faċilita u lejn in-nies li kienu qegħdin jippruvaw jgħinuh. Huwa sar aktar jipprova jifhem għaliex ikunu saru l-affarijiet. Hija kienet konxja mill-fatt li r-rikorrent kien jabbuża mid-droga iżda ma kienetx taf kemm kien ilu.

11. Glenn Grixti, minn naħa tiegħu bħala uffiċjal fi ħdan id-Dipartiment tal-Probation u l-Parole stqarr li ilu jsegwi lir-rikorrent fuq ordni ta' trattament bejn Mejju 2017 u Mejju 2020 u riċentement kien ukoll qiegħed isegwih fuq provisional order of supervision fuq każ ieħor pendenti quddiem din il-Qorti diversament presjeduta, u dan sabiex ir-rikorrent jindirizza l-vizzju tad-droga, prinċipalment kokajina. Din il-problema kien jirriżulta li kienet ilha għaddejja għal diversi snin. Kien hemm diversi adetti mal-uffiċju tiegħu li kienu pruvaw jgħinu lir-rikorrent qablu. Meta kien konfinat ir-rikorrent kien jikkopera iżda meta kien ikun barra l-Faċilita Korrettiva imbagħad huwa ma kienx jibqa' jsegwi l-appuntamenti. Grixti qal li fl-aħħar mill-aħħar kien jiddependi mir-rikorrent jekk riedx jieħu l-għajnuna li kienet qegħda disponibbli għalih.

12. Illi mix-xiehda ta' Joseph Saliba jirriżulta li s-soċjeta Maypole kienet uriet interess li timpjega lir-rikorrent meta dan ikun barra l-Faċilita Korrettiva ta' Kordin.

Ikkunsidrat

13. L-artikolu 8 tal-Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta' Malta jippreskrivi s-segwenti:-

> (1) Meta l-persuna akkużata hija mixlija b'reat kontra l-liġijiet dwar id-droga fir-rigward ta' kwantità ta' droga projbita li, irrispettivament mit-tip tad-droga jew mill-purità ma taqbiżx il-kwantità ta' droga elenkata fil-Linji Gwida li jinsabu fir-Raba' Skeda tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikolużi jew fir-Raba'Skeda tal-Ordinanza dwar il-Professjoni Medika u l-Professjonijiet li għandhom x'jaqsmu magħha bħala kwantità ta' droga li tindika lil-persuna akkużata m'għandhiex tiġi riferita għal proċeduri quddiem il-Qorti Kriminali, jew hi akkużata bit-twettiq ta' xi reat li għalih hemm piena ta' mhux aktar minn seba' snin priġunerija, u l-kundizzjonijiet imsemmija fis-subartikolu (2) huma sodisfatti, il-Qorti tista', wara li tisma' s-sottomissjonijiet magħmula f'isem il-persuna akkużata u f'isem il-prosekuzzjoni u wara li tisma' kull xhud li l-Qorti tqis bħala neċessarju li jinstema', toħroġ digriet li permezz tiegħu l-Qorti tassumi l-funzjoni ta' Qorti dwar id-Droga.
>
> (2) Il-kundizzjonijiet li għandhom jiġu sodisfatti għall-finijiettas-subartikolu (1) huma dawn li ġejjin:
> (a) li r-reat kontra l-liġijiet dwar id-droga jew kontra kull liġi oħra li bih il-persuna akkużata hi mixlija hu sostanzjalment attribwibbli għad-dipendenza ppruvata fuq id-droga tal-akkużat;
> (b) li r-reat kontra xi liġi oħra li mhix il-liġijiet dwar id-droga li bih il-persuna akkużata hi mixlija ma jikkonsistix f'reat volontarju kontra l-persuna jew f'att kriminali mwettaq waqt li l-persuna akkużata kienet fil-pussess ta' armi regulari jew bl-użu ta' nar jew splussiv;
> (ċ) li hemm raġunijiet oġġettivi li jindikaw li l-persuna akkużata x'aktarx tiġi riabilitata mid-dipendenza fuq id-droga jew li għamlet progress jew sforz sostanzjali sabiex teħles mid-dipendenza mid-droga.

14. Skont l-artikolu 8, hemm żewġ kategoriji ta' reati li jkunu jistgħu jikkwalifikaw għal din il-proċedura speċjali –

A. Dawk ir-reati kommessi taħt il-Liġi li tirregola d-Droga; u

B. Ir-reati li jridu jkunu tali li ma jkunux iġorru piena ta' mhux aktar minn seba' snin priġunerija.

Dan il-każ jolqot it-tieni xenarju ċjoe fil-każ ta' reati li jridu jkunu tali li ma jkunux iġorru piena ta' mhux aktar minn seba' snin priġunerija. Fil-fatt f'dan il-każ ir-reat li bihom ġie mixli u misjub ħati r-rikorrenti

kienu jaqgħu fil-parametri tal-artikolu 8(1) tal-Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta' Malta.

15. Fiż-żewġt ipoteżi A u B hawn fuq imsemmija, l-artikolu 8 jeħtieġ ukoll li :

a. il-kundizzjonijiet imsemmija fis-subartikolu (2) tiegħu jridu jkunu ġew sodisfatti u

b. il-Qorti tista', wara li tisma' s-sottomissjonijiet magħmula f'isem il-persuna akkużata u f'isem il-prosekuzzjoni u wara li tisma' kull xhud li l-Qorti tqis bħala neċessarju li jinstema', tqis li l-każ ikun jimmerita li hija tassumi l-funzjoni ta' Qorti dwar id-Droga.

16. Il-kriterja imsemmija fis-subartikolu 2 tal-artikolu 8 huma dawn :-

(a) li r-reat kontra l-liġijiet dwar id-droga jew kontra kull liġi oħra li bih il-persuna akkużata hi mixlija hu sostanzjalment attribwibbli għad-dipendenza ppruvata fuq id-droga tal-akkużat;

(b) li r-reat kontra xi liġi oħra li mhix il-liġijiet dwar id-droga li bih il-persuna akkużata hi mixlija ma jikkonsistix f'reat volontarju kontra l-persuna jew f'att kriminali mwettaq waqt li l-persuna akkużata kienet fil-pussess ta' armi regulari jew bl-użu ta' nar jew splussiv;

(ċ) li hemm raġunijiet oġġettivi li jindikaw li l-persuna akkużata x'aktarx tiġi riabilitata mid-dipendenza fuqid-droga jew li għamlet progress jew sforz sostanzjali sabiex teħles mid-dipendenza mid-droga.

17. Din il-Qorti jidhrilha li mill-kumpless tal-provi prodotti f'dan il-każ ir-rikorrent issodisfa l-grad ta' prova meħtieġ minnu biex jipprova

l-estremi tal-artikolu 8(1)(2) tal-Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta’ Malta fil-każ tiegħu.

18. Mix-xiehda ta’ Glenn Griscti jirriżulta li r-rikorrent kellu l-vizzju tad-droga fiż-żmien meritu għal dan il-każ, u kien anke jmur aktar lura minn hekk. Anzi dan jgħid li hija ovvja li hemm problema ta’ droga li kienet ilha ġejja minn diversi snin. Dan jagħmel sens ukoll meta wieħed iqis li oġġettivament bosta drabi jkun hemm rabta bejn l-abbuż mid-droga u l-ħajja ta’ kriminalita bi speċjalizzazjoni fir-reati kontra l-patrimonju bħal dawk li jirriflettu l-ħajja tar-rikorrent. F’ċerti ċirkostanzi, dawn iż-żewġt forom t’attivitajiet illegali jassumu relazzjoni kważi simbjotika. Fil-fatt f’dan il-każ ir-rikorrent prova sal-grad rikjest minnu li r-reati li bihom ġie mixli u misjub ħati tagħhom kienu sostanzjalment attribwibbli għad-dipendenza ppruvata fuq id-droga tiegħu.

19. Ir-reat ta’ serq kwalifikat bil-valur minuri l-€2329.37, il-mezz u l-ħin per se mhux reat eskluż mill-artikolu 8(2)(b) tal-Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta’ Malta.

20. Mill-kumpless tal-provi prodotti jirriżulta li l-appellant għad għandu ħafna fejn jistinka biex jinfatam mill-vizzju tal-abbuż mid-droga. Stando ma dak li xehed Glen Griscti għad hemm it-tama għar-rikorrenti dment li jkun hemm ir-rieda minn naħa tar-rikorrent. Mill-banda l-oħra ix-xiehda ta’ Kristie Catania turi wkoll li kien hemm sforz sostanzjali, meta tiġi mqabbla l-ħajja tar-rikorrenti fil-preżent ma dik passata, sabiex ir-rikorrent jibda jaffronta l-problemi li huwa għandu, u din il-Qorti tifhem ukoll għalhekk li jinqata’ mill-vizzju tad-droga.

21. Din il-Qorti lesta li tagħti lir-rikorrenti din l-opportunita li juri

kemm verament irid li jeħles minn dan il-vizzju billi jitqiegħed għal dawk l-ordnijiet tal-Bord ta' Riabilitazzjoni ta' Persuni li Nqabdu bid-Droga.

22. Imbagħad, wara kollox, jekk dak il-Bord, wara li jeżamina l-fatti jikkonsidra li r-rikorrent mhux juri impenn lejn ir-riabilitazzjoni tiegħu, il-Bord xorta waħda jirrakkomanda li din il-Qorti tirrevoka d-deċiżjoni tagħha sabiex tikkonverti lilha nnfisha għal Qorti dwar id-Droga u tipproċedi bil-kawża u din il-Qorti imbagħad tkompli bit-trattazzjoni ta' dan l-appell, li jitratta fost affarijiet oħra il-piena ta' sentejn priġunerija u konfiska tal-għaxart elef euro (€10,000) garanzija skont kif mogħtija fis-sentenza appellata.

Għaldaqstant, peress illi f'dan l-istadju l-Qorti ssib li r-rikorrent ipprova sal-grad rikjest minnu skont il-Liġi li l-kundizzjonijiet elenkati fl-Artikolu 8(1) u (2) tal-Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta' Malta kienu jissussistu fil-konfront tal-każ tiegħu, tilqa' t-talba u tassumi l-funzjoni ta' Qorti dwar id-Droga u tirreferi lil Annise BEJAOUI quddiem il-Bord ta' Riabilitazzjoni ta' Persuni li Nqabdu bid-Droga ai termini tal-Artikolu 8(3) tal-istess Kapitolu 537 tal-Liġijiet ta' Malta. Tordna komunika ta' dan id-digriet lir-Reġistratur, Qrati u Tribunali Kriminali nonche lill-Bord ta' Riabilitazzjoni ta' Persuni li Inqabdu bid-Droga.

Aaron M. Bugeja

Imħallef